

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci

žalobce: P. T.
bytem X

zastoupen J. J., obecný zmocněnec
bytem X
proti

žalovanému: Krajský úřad Jihomoravského kraje
sídlem Žerotínovo nám. 449/3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2022, č. j. JMK 68342/2022, sp. zn. S-JMK 47634/2022/OD/Kš,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 9. 5. 2022, č. j. JMK 68342/2022, sp. zn. S-JMK 47634/2022/OD/Kš, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Rozhodnutí Městského úřadu Hustopeče, odboru přestupků a silničního hospodářství, ze dne 7. 2. 2022, č. j. MUH/7893/22/142, sp. zn. ops/16651/21/61, **se ruší**.
- III. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **11 228 Kč**, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) napadl žalobce shora označené rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tím žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Hustopeče, odboru přestupků a silničního hospodářství (dále jen „prvostupňový orgán“ nebo „správní orgán I. stupně“), ze dne 7. 2. 2022, č. j. MUH/7893/22/142, sp. zn. ops/16651/21/61 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“ nebo „rozhodnutí o přestupku“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla podle 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), jehož se měl dopustit tím, že jako provozovatel vozidla RZ: X v rozporu s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Dne 17. 9. 2021 v 16:32 hod. na pozemní komunikaci ulice Bratislavská u budovy č. 868, pozemku p. č. 195 v obci Hustopeče, bylo automatizovaným technickým prostředkem RAMER 10 T, v. č. 15/0183 používaným bez obsluhy zjištěno, že blíže neustanovený řidič označeného vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci o méně než 20 km/h, jelikož v místě, kde je dovoleno jet maximální rychlostí jízdy 50 km/h, mu byla po odečtení toleranční odchylky ± 3 km/h naměřena skutečná rychlost jízdy 69 km/h. Tímto jednáním blíže neustanovený řidič porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, čímž naplnil znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 téhož zákona.
3. Za uvedený přestupek uložil prvostupňový orgán žalobci podle § 125f odst. 4, § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 a § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu ve spojení s § 35 písm. b) a § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“), pokutu 1 500 Kč. Současně byla žalobci rozhodnutím o přestupku uložena povinnost k úhradě nákladů správního řízení v paušální částce 1 000 Kč.

II. Napadené rozhodnutí

4. V úvodu odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zrekapituloval dosavadní průběh řízení o přestupku a shrnul obsah správního spisu. Následně přezkoumal prvostupňové rozhodnutí v celém rozsahu a vyjádřil se k jednotlivým odvolacím námitkám.
5. Ohledně nesplnění podmínek pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla žalovaný shledal odůvodnění prvostupňového rozhodnutí za dostatečné. Nejvyšší správní soud se opakovaně vyjádřil k případům, jež prokazatelně naplňují znaky obstrukčního jednání. V takových případech „oznámení“ provozovatele o tom, kdo vozidlo řídil, nevytvářejí překážku pro postih provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu. Oprávněné odepření výpovědi označeného řidiče či obstrukce, které takto řidič nebo jeho zmocněnec činí, jdou k tíži provozovatele vozidla. V případě nejrozumnějších obstrukčních praktik není třeba činit takové procesní úkony, které se s ohledem na povahu sdělených informací, dřívější poznatky z úřední činnosti nebo jednání samotných provozovatelů vozidel, označených řidičů či jejich zmocněnců jeví jako zcela neefektivní, bezúčelné či nevhodné. V tomto směru jsou přitom významným ukazatelem zkušenosti správních orgánů z jejich předchozí činnosti.

Žalovanému je z úřední činnosti znám postup obecného zmocněnce zvoleného žalobcem v nynější věci.

6. K námitce, že v dané věci nebyly splněny podmínky automatizovaného měření rychlosti obecní policií, neboť nikde nebyla uveřejněna informace o tom, že měření rychlosti probíhá, žalovaný konstatoval, že na webových stránkách města Hustopeče jsou uveřejněna všechna místa měření rychlosti Městskou policií Hustopeče. Forma uveřejnění takové informace není zákonem dána, přičemž dle komentářové literatury postačí uveřejnění na webových stránkách obce. Podmínka ve smyslu § 24b odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“), tak byla splněna.
7. Pokud žalobce v odvolání namítal, že prvostupňový orgán vydal rozhodnutí o přestupku dříve, než rozhodl o jeho žádosti o nařízení ústního jednání, žalovaný vysvětlil, že žalobce podal svou žádost o nařízení ústního jednání až poté, co prvostupňový orgán vydal meritorní rozhodnutí. Z toho důvodu bylo o žádosti žalobce rozhodnuto až po vydání rozhodnutí o přestupku.
8. Konečně stran námitky, že v místě spáchání přestupku bylo na základě dopravní značky č. B20a povoleno jet rychlostí 70 km/h místo 50 km/h, žalovaný uvedl, že se v daném úseku nenachází dopravní značka povolující rychlost jízdy vyšší než 50 km/h. Ze správního spisu je zřejmé, že k překročení nejvyšší dovolené rychlosti došlo v obci v místě, kde je nejvyšší dovolená rychlost jízdy 50 km/h. Navržené ohledání místa měření rychlosti pak žalovaný shledal nadbytečným a bezdůvodným.
9. Po přezkoumání prvostupňového rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, žalovaný neshledal rozpor s právními předpisy. Prvostupňový orgán bezpečně prokázal, že žalobce jako provozovatel vozidla porušil ustanovení zákona o silničním provozu, v důsledku čehož spáchal přestupek kladený mu za vinu.
10. Jelikož žalovaný vyhodnotil odvolací námitky jako nedůvodné, odvolání zamítl a rozhodnutí o přestupku jako správné potvrdil.

III. Žaloba

11. Žalobce předně namítal nezákonnost napadeného rozhodnutí z důvodu nesplnění zákonných podmínek pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. V řešené věci totiž prvostupňový orgán zjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, neboť mu byla provozovatelem vozidla oznámena totožnost řidiče vozidla. Pokud správní orgán I. stupně toto sdělení ignoroval, nesplnil podmínku učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku.
12. Na věci nemůže nic změnit ani argumentace správních orgánů ohledně obstrukčního jednání, jelikož v dané věci provozovatel vozidla žádné úkony nečinil a žádných obstrukcí se nedopustil. Mezi doručením výzvy k úhradě určené částky a zahájením řízení o přestupku provozovatele vozidla bylo jen sdělení údajů řidiče, které obstrukci nepředstavuje. Pokud žalobce jako řidiče vozidla uvedl sám sebe, jedná se o čestné jednání, nikoliv o obstrukci. Obdobně v řešené věci nenastala situace, že by označený řidič vozidla odepřel výpověď. Podle žalobce neexistuje žádný poznatek z minulosti, kdy by měl (jako řidič či provozovatel vozidla) jednat obstrukčně a ani správní orgány na takovou situaci nepoukázaly. Sám žalobce pak navíc nikdy účastníkem jiného správního

řízení nebyl. Obstrukční záměr žalobce tudíž správní orgány ani neodůvodnily, ani neprokázaly.

13. Dále žalobce namítal, že správní orgány neprokázaly splnění podmínek dle § 24b odst. 2 zákona o obecní policii, třebaže na tuto skutečnost upozornil již v odvolání. Žalovaný v této souvislosti odkázal na webové stránky, z nichž má informace o zřízení stálých automatických technických systémů vyplývat. Podobu stránek však nezachytil do správního spisu, a tudíž není zřejmé, co je jejich obsahem a nelze přezkoumat, kdy byly zveřejněny. Tvzení žalovaného proto postrádá oporu ve správním spisu a je nepřezkoumatelné.
14. Dle žalobce je pak správní řízení stíženo též procesní vadou, neboť před vydáním rozhodnutí o přestupku nebylo rozhodnuto o žádosti žalobce o nařízení ústního jednání. Pokud žalovaný konstatoval, že žalobce podal žádost až po vydání prvostupňového rozhodnutí, je jeho tvrzení v rozporu s obsahem správního spisu. Žalobce doručil svou žádost prvostupňovému orgánu dne 8. 2. 2022, přičemž rozhodnutí o přestupku bylo vydáno dne 9. 2. 2022. Poněvadž žalobce doručil svou žádost včas, mělo být přednostně rozhodnuto o nařízení ústního jednání.
15. Konečně správní orgány k námitce žalobce neprokázaly ani úpravu nejvyšší dovolené rychlosti v místě měření. Pokud žalobce tvrdil, že v daném úseku bylo dovoleno jet rychlostí 70 km/h a navrhoval ve prospěch svého tvrzení relevantní důkaz, bylo povinností správních orgánů toto tvrzení ověřit, k čemuž nedošlo. Žalovaný pouze konstatoval, že se v místě spáchání přestupku žádná značka navyšující rychlost jízdy nenachází a v obecné rovině odkázal na obsah správního spisu. Takový obecný odkaz, který není konkrétním důkazem svědčícím o dané skutečnosti, je nepřijatelný a zakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
16. Pro uvedené nedostatky žalobce krajskému soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí společně s rozhodnutím o přestupku zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně požaduje uhradit náklady soudního řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

17. Žalovaný se k žalobě vyjádřil přípisem ze dne 19. 8. 2022, v němž uvedl, že on i prvostupňový orgán při svém rozhodování postupovali zcela v souladu s platnou právní úpravou.
18. Ve vztahu k námitkám vzneseným v žalobě žalovaný sdělil, že trvá na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž poukázal na obstrukční jednání žalobce, resp. jím zvoleného zmocněnce. Ohledně uveřejnění informací o měření rychlosti pak konstatoval, že v napadeném rozhodnutí poskytl odkaz na webové stránky města Hustopeče, který byl veřejně dostupný již v době před spácháním přestupku.
19. K námitce, že prvostupňový orgán vydal rozhodnutí o přestupku dříve, než rozhodl o žádosti žalobce o nařízení ústního jednání, se žalovaný vyjádřil tak, že žádost o nařízení ústního jednání žalobce podal dne 8. 2. 2022. Rozhodnutí o přestupku však bylo vydáno již 7. 2. 2022. Z tohoto důvodu bylo o žádosti žalobce rozhodnuto později. Konečně stran žalobní námitky spočívající v neprokázání úpravy nejvyšší dovolené rychlosti žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
20. Jelikož napadené rozhodnutí vychází ze spolehlivě a přesně zjištěného skutkového stavu, jenž byl správně právně posouzen, žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

V. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

21. Ze správního spisu soud ověřil tyto skutečnosti. Z oznámení podezření ze spáchání přestupku Městskou policií Hustopeče ze dne 21. 9. 2021 doplněného o relevantní fotodokumentaci místa přestupkového jednání a výstup z radarového měření vyplývá, že dne 17. 9. 2021 v 16:32 hod. na pozemní komunikaci ulice Bratislavská u budovy č. 868, p. č. 195 v obci Hustopeče, bylo automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích zjištěno, že řidič vozidla RZ: X, který není znám, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci o méně než 20 km/h. Předmětnému vozidlu totiž byla v uvedenou dobu a místě silničním radarovým rychloměrem naměřena a zdokumentována skutečná rychlost jízdy 69 km/h (po odečtení tolerance ± 3 km/h).
22. Jelikož byl provozovatelem daného vozidla dle údajů evidovaných v registru silničních vozidel žalobce, vyzval jej správní orgán I. stupně dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu, aby uhradil určenou částku, případně mu sdělil totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Současně žalobce poučil ve smyslu § 125h odst. 5 až 7 zákona o silničním provozu, že pokud určenou částku ve stanovené lhůtě neuhradí a ani neuvede konkrétní osobu, jež vozidlo řídila, usnesením věc přestupku blíže nezjištěného řidiče odloží a zahájí s žalobcem řízení o přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 téhož zákona. Žalobce na výzvu ve lhůtě zareagoval přípisem (podaným k poštovní přepravě dne 2. 10. 2021, doručeným prvostupňovému orgánu dne 5. 10. 2021), ve kterém jako řidiče vozidla v době spáchání přestupku označil svou osobu. Pro případ zahájení řízení o přestupku podle § 125c zákona o silničním provozu jako svého zástupce pro celé toto řízení zmocnil obecného zmocněnce Ing. M. J.
23. V přímé reakci na to prvostupňový orgán věc usnesením ze dne 29. 11. 2021 odložil, neboť ve lhůtě 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. K výše uvedenému oznámení žalobce prvostupňový orgán nepřihlédl, jelikož naplňuje znaky obstrukčního jednání. Prvostupňový orgán podpůrně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2020, č. j. 10 As 259/2020-27.
24. Poté příkazem ze dne 29. 11. 2021 zahájil správní orgán I. stupně s žalobcem řízení o přestupku provozovatele vozidla, v němž bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, proti němuž se žalobce odvolal. O odvolání žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím, jež je v tomto řízení předmětem přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

25. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).
26. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu soud vycházel ze správního spisu předloženého žalovaným.

27. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, jelikož účastníci řízení s tímto postupem souhlasili a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
28. Žaloba je důvodná.
29. Z obsahu podané žaloby je zjevné, že žalobce brojí proti postupu správních orgánů z různých důvodů. Předně však namítal, že v řešené věci nebyly splněny zákonné podmínky pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla dle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Jelikož ostatní žalobní námitky směřují až proti vlastnímu průběhu řízení a naplnění znaků přestupku provozovatele vozidla, musel se krajský soud z povahy věci nejprve zabývat tím, zda bylo řízení o přestupku provozovatele vozidla zahájeno v souladu se zákonem.
30. Podle § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu platí, že: „Obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a nezahájil řízení o tomto přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě [...]“. Jinými slovy řečeno, povinnost správního orgánu zahájit správní řízení o přestupku provozovatele vozidla a předmětný přestupek v něm projednat je dána teprve tehdy, když i přes veškeré úsilí, které od něj lze v souladu s principy dobré správy očekávat, nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti konkrétnímu řidiči. Dané ustanovení vyjadřuje subsidiaritu objektivní odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek řidiče. Až v případech, kdy není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který předmětný dopravní přestupek spáchal, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu (srov. zde závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45; všechna rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Rozsah a meze pátrací činnosti správních orgánů směřující ke zjištění skutečného přestupce (řidiče) pak Nejvyšší správní soud vymezil v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, v němž dovodil, že: „*by šlo proti smyslu úpravy správního deliktu (dnes přestupku – pozn. krajského soudu) provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.*“
31. Podle § 125h odst. 1, 3, 5 a 6 zákona o silničním provozu platí, že: „*Obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2, b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladů pro zahájení řízení o přestupku a c) porušení je možné projednat uložením pokuty příkazem na místě.*“ „*Určená částka je splatná do 15 dnů ode dne doručení výzvy podle odstavce 1.*“ „*Je-li určená částka uhrazena nejpozději v den splatnosti, obecní úřad obce s rozšířenou působností věc odloží. V opačném případě obecní úřad s rozšířenou působností pokračuje v šetření přestupku. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností*

provozovatele vozidla ve výzvě podle odstavce 1. „Neuhradí-li provozovatel vozidla určenou částku, může obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vyzval k uhrazení určené částky, písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě podle odstavce 3. Toto sdělení se považuje za podání vysvětlení. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele vozidla ve výzvě podle odstavce 1.“

32. Právní úprava odpovědnosti provozovatele vozidla za přestupek je založena na tom, že ponechává na vůli provozovatele vozidla, zda pomůže osobu řidiče identifikovat, či nikoliv. Ustanovení § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu totiž stanoví, že provozovatel vozidla, neuhradí-li k výzvě správního orgánu určenou částku, může (nikoliv však musí) v patnáctidenní lhůtě písemně správnímu orgánu sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v okamžiku spáchání přestupku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2017, č. j. 3 As 114/2016-46). V tomto ohledu se tudíž nejedná ze strany provozovatele vozidla o povinnost, nýbrž je na shora uvedené potřeba nahlížet jako na možnost vyhnout se postihu uplatněnému v rámci odpovědnosti provozovatele vozidla. Zároveň je to konvenuje výše vyloženému vztahu subsidiarity přestupkové odpovědnosti řidiče vozidla a jeho provozovatele.
33. Povahou, jakož i nezbytnými formálními a obsahovými náležitostmi oznámení totožnosti řidiče dle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu se ve své judikatuře opakovaně zabývaly správní soudy. Obecně lze říci, že sdělení musí být učiněno dostatečně jednoznačně a určitě, aby z něj šlo bez větších potíží spolehlivě seznat údaje potřebné ke ztotožnění řidiče. Zpravidla tak bude třeba poskytnout správním orgánům jméno a příjmení, adresu bydliště a datum narození osoby, jež vozidlo v době spáchání přestupku řídila (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016-17, ze dne 9. 1. 2019, č. j. 8 As 235/2018-29, či ze dne 28. 6. 2023, č. j. 8 As 60/2022-57). Jako řidiče přitom může provozovatel vozidla identifikovat jak třetí osobu, tak i sebe sama (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2021, č. j. 2 As 258/2020-22). Je však vždy v zájmu provozovatele vozidla uvést pravdivé údaje a neoznačovat jako řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat. V opačném případě je pak splněna podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu a správní orgán po odložení věci či zastavení řízení o přestupku řidiče zahájí a projedná přestupek provozovatele vozidla (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 As 85/2016-33, či ze dne 23. 11. 2016, č. j. 6 As 36/2016-29).
34. Uplatnil-li krajský soud uvedený náhled na nyní posuzovanou věc, dospěl k závěru, že řízení o přestupku provozovatele vozidla nemělo být zahájeno, resp. bylo zahájeno předčasně.
35. Soud totiž shledal, že v daném případě nebyly splněny podmínky vymezené v § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Správní orgán I. stupně totiž věc přestupku řidiče odložil a zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla, ačkoliv nebyl naplněn zákonný požadavek absence zjištění skutečností (indicií) odůvodňujících zahájení řízení proti určité osobě. V dané věci měl prvostupňový orgán k dispozici sdělení žalobce (doručeno správnímu orgánu dne 5. 10. 2021), jež obsahovalo zcela konkrétní a jednoznačné označení řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Žalobce jako řidiče v okamžiku přestupkového jednání označil sám sebe. Soud uvádí, že prvostupňový orgán měl povinnost na toto sdělení reagovat a zohlednit jej při dalším postupu ve věci. Konkrétně měl s žalobcem zahájit správní řízení o přestupku řidiče dle § 125c zákona o

silničním provozu [vzhledem k tomu, že žalobce označil jako řidiče sebe samotného, nebylo již nezbytně nutné předvolávat jej k podání vysvětlení podle § 137 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“); srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018-34]. K tomu však v posuzované věci nedošlo a správní orgán I. stupně sdělení žalobce *de facto* ignoroval. Třebaže nic nenasvědčovalo tomu, že by ztotožnění řidiče a následné zahájení správního řízení vůči němu nebylo na základě sdělených údajů možné (projev vůle žalobce, že dané vozidlo v okamžiku spáchání přestupku osobně řídil, nevzbuzoval žádné pochybnosti) správní orgán I. stupně věc usnesením odložil a zahájil řízení s provozovatelem vozidla. Takový postup zjevně odporuje smyslu a účelu právní úpravy přestupku provozovatele vozidla založené na subsidiaritě odpovědnosti provozovatele vozidla vůči odpovědnosti řidiče. Pokud žalovaný správnost tohoto postupu aproboval, nemůže jeho rozhodnutí obstát.

36. Na tomto závěru pak nemůže nic změnit ani argumentace správních orgánů nedůvěryhodností a účelovostí sdělení totožnosti řidiče. Zdejší soud uvádí, že vyjádření žalobce *per se* po formální ani obsahové stránce žádné znaky obstrukčního jednání nevykazuje. Sdělení obsahuje všechny nezbytné náležitosti podání ve smyslu § 37 odst. 2 s. ř., tj. je z něj jasné patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Právě tak obsahuje i označení správního orgánu, jemuž je určeno, a je vlastnoručně podepsáno. Po obsahové stránce pak sdělení žalobce věcně reaguje na výzvu prvostupňového orgánu podle § 125h zákona o silničním provozu, neboť z něj lze bez obtíží zjistit jak totožnost, tak i kontaktní údaje osoby, jež měla předmětné vozidlo v době spáchání přestupku řídit. Sdělení žalobce proto nelze *apriori* vnímat jako prostředek k obstrukci, nýbrž je třeba na něj nahlížet jako na relevantní vodítko k určení skutečného přestupce. Současně je zcela bez významu, podobá-li se sdělení žalobce učiněné v nynější věci (svou formou či obsahem) jiným podáním vyskytujícím se u správního orgánu I. stupně v dalších řízeních. Tato skutečnost totiž sama o sobě bez přistoupení dalších okolností o obstrukčním charakteru žalobcova vyjádření nesvědčí. Ostatně, je logické, že na výzvu správního orgánu, jejímž cílem je oznámit totožnost řidiče, poskytne provozovatel vozidla (rozhodne-li se na výzvu reagovat) vždy informace velmi obdobného či zcela totožného charakteru, tj. identifikační údaje (zejm. jméno, příjmení, adresu, datum narození) osoby, která vozidlo v době přestupkového jednání řídila.
37. Konečně pokud správní orgán I. stupně argumentoval rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2020, č. j. 10 As 259/2020-27, a žalovaný jeho argumentaci jako správnou potvrdil, krajský soud sděluje, že odkazovaný rozsudek není z důvodu skutkových a právních odlišností k řešené věci přílehlavý, a jeho závěry tudíž v posuzované věci nelze použít. Předně je třeba říci, že odkazovaný rozsudek se týká situace, kdy správní orgán na základě oznámení provozovatele vozidla a následného vyjádření označeného řidiče zahájil proti řidiči přestupkové řízení. V tom byl řidič zastoupen obecným zmocněncem Ing. M. J., který se až po zahájení přestupkového řízení začal dopouštět četných procesních obstrukcí s cílem zabránit včasnému vydání konečného rozhodnutí (např. nepodepsaná plná moc, paušální námitka podjatosti proti všem úředníkům správního orgánu, opakované omluvy z jednání, záměrné chyby v podáních atd.). Právě z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud dovodil, že nejpozději v okamžiku, kdy se v řízení o přestupku řidiče objevil Ing. J., jenž okamžitě začal činit procesní obstrukce, mohl správní orgán řízení o přestupku řidiče zastavit a projednat přestupek provozovatele vozidla. Oporu pro postup prvostupňového orgánu neskýtají

ani rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2019, č. j. 2 As 346/2018 - 25, a ze dne 14. 6. 2019, č.j. 2 As 158/2018 - 43, na něž poukazoval žalovaný, neboť i v těchto případech vždy správní orgán činil další kroky ke zjištění osoby řidiče vozidla.

38. Taková situace v posuzované věci nenastala a z logiky věci ani nastat nemohla. V první řadě Krajský soud zdůrazňuje, že v řešené věci nebylo přestupkové řízení o přestupku řidiče vůbec zahájeno. Prvostupňový orgán totiž k oznámení provozovatele vozidla nepřihlédl a jelikož nezjistil žádné jiné skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě (řidiči), věc odložil. To pak vede k závěru, že žalobce ani nemohl být v řízení o přestupku řidiče zastoupen Ing. J.e, který by se v takovém řízení dopouštěl obstrukčních praktik. Pokud správní orgány pouze na základě zmocnění Ing. J. *pro futuro* pro případné řízení o přestupku řidiče od zahájení tohoto řízení „preventivně“ upustily, aby předešly možným procesním obstrukcím, nemá tento jejich postup žádnou oporu v právních předpisech ani v judikatuře správních soudů.
39. Krajský soud uzavírá, že vyhodnotil námitku žalobce, že v řešené věci nebyly splněny podmínky pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla, jako důvodnou. Za této situace pak soud nepřistoupil k přezkumu ostatních námitek, protože by bylo nadbytečné (resp. přinejmenším předčasné) zabývat se žalobní argumentací týkající se zákonnosti postupu správních orgánů v řízení, k jehož zahájení nebyly splněny zákonné podmínky.

VII. Závěr a náklady řízení

40. Na základě shora uvedených důvodů shledal krajský soud žalobu důvodnou, pročež napadené rozhodnutí i rozhodnutí o přestupku, které je stíženo zcela totožnými procesními vadami způsobujícími jeho nezákonnost, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 s. ř. s.).
41. Pro účely dalšího řízení krajský soud správní orgány zavázal, aby bylo řízení o přestupku provozovatele vozidla kvůli nesplnění zákonných podmínek pro zahájení řízení zastaveno. Současně jsou povinny přihlídnout k oznámení žalobce, podle kterého v době spáchání dopravního přestupku řídil vozidlo osobně. Tímto právním názorem jsou správní orgány vázány (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
42. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V nynější věci byl žalobce úspěšný, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci vznikly náklady řízení (i) za zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a dále (ii) náklady v souvislosti se zastoupením advokátem. Dle soudního spisu učinil zástupce žalobce v řízení prokazatelně dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a podání žaloby v sazbě 3 100 Kč za jeden úkon (tj. 6 200 Kč). Dále mu náleží náhrada hotových výdajů v paušální sazbě 300 Kč za jeden úkon (tj. 600 Kč). Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce soudu prokázal, že je plátcem DPH, navýšil soud odměnu za zastupování žalobce o částku připadající na tuto daň. Celkově tedy náleží žalobci náhrada nákladů řízení ve výši 11 228 Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit žalobci ve lhůtě 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 12. března 2024

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce